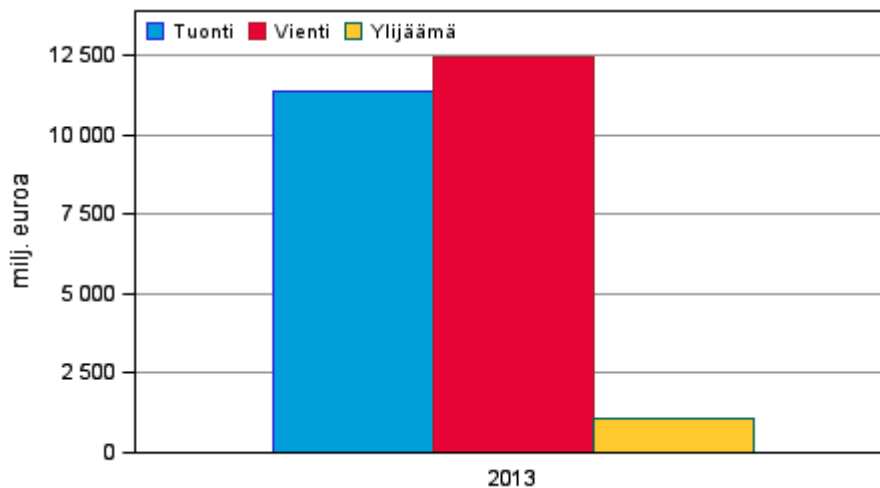

Palvelujen ulkomaankauppa 2013, ennakkotiedot

Palvelukauppa ja kansainvälinen tuotanto toivat lähes 4 miljardin euron tuotot Suomeen vuonna 2013

Palvelujen ulkomaankaupan ylijäämä ja ulkomailla valmistettujen tavaroiden myyntien kate toivat Tilastokeskuksen mukaan lähes 4 miljardin euron tuotot Suomeen vuonna 2013. Suuri osa ulkomailla valmistettujen tavaroiden arvonlisäyksestä ei ole valmistusprosessin tuottamaa, vaan se syntyy henkisestä omaisuudesta (tavaramerkit, mallit, tekijänoikeudet ja patentit). Tästä johtuen myös tulot kirjautuvat kansainvälisesti toimivien yritysten kotimaihin. Myös palvelujen viennissä henkisestä omaisuudesta syntyvien tulojen osuus on suuri.

Palvelujen tuonti, vienti ja ylijäämä 2013, milj. euroa

Palveluja vietiin 12,6 miljardin euron arvosta vuonna 2013. Palvelujen tuonti oli 11,5 miljardia euroa, mistä johtuen palvelujen ulkomaankauppa oli 1,1 miljardia euroa ylijäämäistä. Palvelujen ulkomaankaupan lisäksi tuloja saatiin 2,7 miljardia euroa ulkomailla valmistettujen tavaroiden myynnistä.

Ulkomailla valmistettujen tavaroiden myyntien kate 2013, milj. euroa

Erä	2013
Ulkomailla käsiteltyjen tavaroiden ja välityskaupan nettomyynnit	2 655

Palveluerät

Eniten tuloja saatiin tietotekniikkapalveluista, tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisensseistä sekä rakentamisesta ja projektitoimituksista, jotka kattavat yli puolet palvelujen viennistä. Kyseiset erät olivat myös selkeästi ylijäämäisiä.

Palvelujen tuonnissa merkittävimmät palveluerät olivat tutkimus- ja kehittämisspalvelut sekä tietotekniikkapalvelut. Palvelujen tuonti on kuitenkin vientiä hajaantuneempaa palveluerittäin tarkasteltuna. Ylijäämää pienensivät eniten tutkimus- ja kehittämisspalvelut sekä yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelut.

Alueet

Palvelujen ulkomaankaupan merkittävimmät kauppakumppanit sekä viennissä että tuonnissa vuonna 2013 olivat Ruotsi, Yhdysvallat ja Saksa. Palvelujen ulkomaankauppa oli alijäämäistä kaikkiin näihin maihin kuten myös Euroopan unionin alueelle. Ylijäämä palvelujen ulkomaankaupassa syntyi pääosin Aasiasta sekä Euroopan unionin ulkopuolisista Euroopan maista.

Palvelujen viennistä noin puolet suuntautui Euroopan unionin maihin. Palvelujen tuonnissa Euroopan unionin osuus oli lähes kaksi kolmasosaa. Merkittäviä kohteita löytyi myös Aasiasta ja Amerikasta, mutta palvelujen ulkomaankauppa Afrikan ja Oseanian maiden kanssa on vähäistä.

Tietosisältö

Palvelujen ulkomaankaupan tilasto perustuu Tilastokeskuksen palvelujen ulkomaankaupan vuosi- ja neljännesvuositiedusteluihin, jotka sisältävät myös kansainväliseen tuotantoon liittyviä eriä. Tiedot sisältävät konserniyritysten välisen palvelukaupan. Tilasto ei sisällä kuljetuksen, matkailun eikä vakuutuspalvelujen tietoja. Tilaston tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon laadinnassa sekä osana maksutasetta.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013, milj. euroa.....	4
Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013, milj. euroa

		2013
Tuonti	Yhteensä	11 458
	Tuotannolliset palvelut	400
	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	145
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	78
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	192
	Rahoituspalvelut	506
	Rojaltit ja lisenssimaksut	1 446
	Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut	2 415
	Muut liike-elämän palvelut	6 198
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	78
Vienti	Yhteensä	12 588
	Tuotannolliset palvelut	481
	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	68
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	271
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	1 590
	Rahoituspalvelut	62
	Rojaltit ja lisenssimaksut	2 436
	Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut	4 415
	Muut liike-elämän palvelut	3 230
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	34

Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013, milj. euroa

		2013
Tuonti	Yhteensä	11 458
	EU-28	7 832
	Muu Eurooppa (ei EU-28)	576
	Amerikka	1 415
	Afrikka	150
	Aasia	1 437
	Oseania	21
	Tuntematon	26
	Vienti	Yhteensä
EU-28		6 674
Muu Eurooppa (ei EU-28)		1 281
Amerikka		1 785
Afrikka		395
Aasia		2 285
Oseania		98
Tuntematon		69

Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseroste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilaston tuottaa Tilastokeskus. Tilaston laatiminen perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (184/2005), jossa säädetään maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista tilastoista ja jota on päivitetty Komission asetuksessa (555/2012). Lisäksi laadinnassa noudatetaan Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n maksutasekäsikirjan (Balance of Payments Manual 6th ed. 2009) ja Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia. Palvelujen ulkomaankaupan tiedustelut ovat tiedonantajille lakisääteisiä perustuen tilastolakiin (280/2004, 14 §). Tilastokeskus rahoittaa palvelujen ulkomaankauppatilaston tuotannon.

Tilasto kattaa tuotannolliset palvelut, huolto- ja korjauspalvelut, posti- ja kuriiripalvelut, rakentamisen, osan rahoituspalveluista, henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut, henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut sekä ulkomailla myytyjen tavaroiden katteen. Sisältöön ei kuulu matkailuun tai kuljetukseen liittyvät palvelut, vakuutuspalvelut eikä välilliset rahoituspalvelut. Viennin ja tuonnin palveluerittäiset tiedot luokitellaan maakohtaisesti maksutaseen maaluokitusten mukaisesti.

Tilasto kattaa seuraavat palveluerät:

- **Tuotannolliset palvelut**
- **Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut**
- **Kuljetus**
 - Posti- ja kuriiripalvelut
 - Rahtimaksut kuljetuspalveluista (vain tuonti)
- **Rakentaminen**
 - Rakentaminen ja projektitoimitukset ulkomailla
 - siitä: kustannukset ulkomailla (vain vienti)
 - Rakentaminen ja projektitoimitukset Suomessa
- **Rojalit ja lisenssimaksut**
 - Franchise- ja tavaramerkkien lisensointimaksut
 - Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisenssit
 - Tietokoneohjelmien jäljentämiseen ja jakeluun liittyvät lisenssit
 - Audiovisuaalisten tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
 - Muiden tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
- **Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut**
 - Televiestintäpalvelut
 - Tietokoneohjelmistot
 - Muut tietotekniikkapalvelut
 - Uutistoimistopalvelut
 - Muut tietopalvelut
- **Tutkimus- ja kehittämisspalvelut**
 - Rääätälöidyt ja rääätälöimättömät tutkimus- ja kehittämisspalvelut
 - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit:
 - Patentit
 - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Tutkimukseen ja kehitykseen perustuvat tekijänoikeudet
 - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Teollisten menetelmien ja mallien myynti
 - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Muut
- **Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelut**
 - Lakiasiainpalvelut
 - Laskentatoimen, tilintarkastus-, kirjanpito- ja veroneuvontapalvelut

- Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointi- ja suhdetoimintapalvelut
- Messujen tarjoamat näyttelypalvelut ja kokouspalvelut
- Muut mainonta, markkinatutkimus ja mielipideselvitykset
- **Arkkitehti-, insinööri- ja muut tekniset palvelut**
 - Arkkitehtipalvelut
 - Insinööripalvelut
 - Tieteelliset ja muut tekniset palvelut
- **Maatalouden, kaivostoiminnan ja muun paikalla tapahtuvan jalostuksen palvelut**
 - Jätteiden käsittely ja puhdistuspalvelut
 - Maa- ja metsätalouteen sekä kalastukseen liittyvät palvelut
 - Kaivostoimintaan sekä öljyn- ja kaasunporaukseen liittyvät palvelut
- **Käyttöleasingpalvelut**
- **Kaupankäyntiin liittyvät palvelut**
- **Muut liike-elämän palvelut**
 - Työllistämispalvelut
 - Muualla luokittelemattomat muut liike-elämän palvelut
- **Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut**
 - Audiovisuaaliset alkuperäistuotteet
 - Muut audiovisuaaliset palvelut
 - Taiteisiin liittyvät palvelut
 - Koulutuspalvelut
 - Terveyspalvelut
 - Perinne- ja virkistyspalvelut
 - Muut henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut, muualla luokittelemattomat

sekä seuraavat tavaraerät:

- **Välityskauppa**
- **Ulkomailla tuotetut tavarat**

Palvelujen ulkomaankaupan tilastoa käytetään maksutaseen ja kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Tiedot toimitetaan Eurostatille, Euroopan Keskuspankille (EKP), Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF) ja OECD:lle osana maksutasetta.

Palvelujen ulkomaankauppatilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

Palvelujen vienniksi lasketaan tilanteet, joissa yritys vastaanottaa korvauksen ulkomaiselta talousyksiköltä vastikkeena palvelusta. Vastaavasti tuonnissa suomalainen talousyksikkö maksaa ulkomaiselle toimijalle vastineena palvelusta. Tilastoon sisältyvät myös konserniyritysten väliset palvelutransaktiot.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastotiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tilastoinnin perusyksikkö on yritys. Tiedot kootaan vuosittaisella ja neljännesvuosittaisella tiedustelulla suoraan yrityksiltä. Vuosittain tiedustelujen piiriin kuuluu kaikkiaan noin 3600 yritystä.

Yritysrekisteristä poimittu kehikko jaetaan kokonaistutkimukseen ja satunnaisotokseen. Kokonaistutkimukseen kuuluvat yritykset, jotka ovat raportoineet palvelujen ulkomaankauppaa edellisvuonna tai joilla oletetaan olevan palvelujen ulkomaankauppaa. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Kokonaistutkimukseen kuuluvilta yrityksiltä kysytään sekä maa- että palvelueräjakautta, otosyrityksiltä vain palvelueräjakautta.

Otostiedot korotetaan kattamaan kokonaistutkimuksen ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien kokonaistutkimukseen kuuluvien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tutkimuksen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastaukseen sekä yli- ja alipeittoon. Koska palvelujen ulkomaankaupan tiedustelujen vastausprosentti vuositasolla on ollut noin 90, on vastauskadon vaikutus vähäinen. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palvelujen määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmästä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto ilmestyy vuosittain. Tilaston tiedot kattavat kunkin kalenterivuoden aikana toimitetut palvelut.

Ennakkotiedot palvelujen ulkomaankaupasta julkistetaan kesäkuun alussa. Lopulliset tiedot julkaistaan noin vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Ennakolliset tiedot voivat muuttua aineiston täydentymisen ja muutosten vuoksi.

Tilastokeskuksen julkaisukalenteri löytyy osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Palvelujen ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/pul/index.html>

Tilastokeskus julkaisee maksutaseen yhteydessä tietoja palvelujen ulkomaankaupasta:

www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/maksutase/

Palvelujen ulkomaankauppatilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja:

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/pul/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastokeskus julkaisee palvelujen ulkomaankaupan tiedot osana maksutasetta. Maksutaseen palvelujen ulkomaankaupan tietoihin sisältyy palvelujen ulkomaankaupan tilastossa julkistettujen palvelujen lisäksi kuljetus, matkailu sekä vakuutuspalvelut ja välilliset rahoituspalvelut. Rakentaminen on tilastoitu kansantalouden tilinpitoon palvelujen ulkomaankaupaksi vasta EKT2010-laskentauudistuksen myötä. Aiemmin rakentaminen kirjattiin yrittäjätuloihin.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

Tilastovuodesta 2013 alkaen tiedot on kerätty uuden manuaalin mukaisesti, mistä johtuen tiedot eivät ole täysin yhtenäisiä ja vertailukelpoisia aiempiin tilastovuosiin. Palvelujen ulkomaankaupan tiedot ovat yhtenäisiä ja vertailukelpoisia tilastuvuosina 2002–2012. Tietoja on kerätty vuodesta 1999 alkaen.

Tuontitietoja on korjattu vuosien 2002–2006 osalta vuoden 2007 aikana. Korjauksen syynä olivat tiedonantajilta saadut lisätiedot. Vuotta 2002 edeltävät tuontitiedot eivät tästä syystä ole vertailukelpoisia korjattujen vuosien kanssa.

Keväällä 2006 palvelujen viennin tasoa korjattiin vuodesta 2000 vuoteen 2005. Korjaus johtui tilastosta aiemmin puuttuneiden palveluerien sisällyttämisestä tilastointiin.

Viennin tasokorjauksen yhteydessä palvelujen viennin maajakauma vuosille 2000 - 2004 jouduttiin palveluerän muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut (ml. välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernin sisäiset palvelut) osalta arvioimaan. Arvioinnissa hyödynnettiin tavaroiden ulkomaankaupan maajakaumaa. Palvelujen viennin osalta vuoden 2005 tiedot eivät siten ole maajakauman osalta vertailukelpoisia aiempien vuosien vientitietojen kanssa.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Lisätietoja

Risto Sippola 09 1734 3383 (9.6.2014 => 029 551 3383)

Pauliina Peltonen 09 1734 2585 (9.6.2014 => 029 551 2585)

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

globalisaatio.tilastot@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palvelujen ulkomaankauppa 2013, ennakkotiedot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3509 (pdf)